Bbl101_Geen gelijkwaardigheid _mortelschroefpalen

GEBRUIKSFUNCTIE(S)

- Algemeen (van toepassing op situaties waar funderingspalen/grondverdringende palen worden toegepast)

Toepassing van mortelschroefpalen onder woonhuis

Advies 2504

Trefwoorden:	Bbl, woning, Eurocodes, gelijkwaardigheid, kwaliteitsborging, nieuwbouw, draagconstructie, betonconstructie
Datum:	1 april 2025
Status:	*Definitief*

Dit advies is opgesteld voor deze specifieke casus en is niet algemeen geldend. Het is tot stand gekomen met de door partijen aangeleverde gegevens. Deze publieke versie is geanonimiseerd waardoor niet alle documenten waarop dit advies gebaseerd is, herkenbaar zijn weergegeven.

Beschrijving

Voor een nieuw te bouwen woonhuis worden mortelschroefpalen gebruikt als fundering. Volgens de aanvrager moeten mortelschroefpalen voldoen aan BRL 2352. Deze BRL is niet wettelijk aangestuurd. De aanvrager is daarom van mening dat de fundering niet rechtstreeks voldoet aan de bouwregels uit het Bbl en alleen via gelijkwaardigheid op grond van artikel 4.7 van de Omgevingswet kan voldoen.

Een bouwplan waarin een gelijkwaardige maatregel is opgenomen op het gebied van constructieve veiligheid, valt buiten gevolgklasse 1, zoals in artikel 2.17 tweede lid onder d. van het Bbl is beschreven. Dat betekent dat het bouwplan, volgens de aanvrager, niet via het stelsel voor kwaliteitsborging getoetst mag worden maar dat een omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit moet worden ingediend. De volledige technische beoordeling van het plan ligt dan bij de gemeente.

1 /3

De gemeente is van mening dat de onderbouwing van het toepassen van gelijkwaardigheid in dit geval oneigenlijk is en gebruikt wordt om het toetsen van het plan door de gemeente in plaats van door een kwaliteitsborger uit te laten voeren. Wat de gemeente betreft valt het bouwplan onder gevolgklasse 1.

Adviesvraag

Wordt het toepassen van mortelschroefpalen als gelijkwaardige oplossing beschouwd?

Standpunt belanghebbende

Voor mortelschroefpalen is er een BRL 2352. Dit is een privaatrechtelijke norm, dus niet aangestuurd door het Bbl. Dat betekent formeel dus dat dit een gelijkwaardige oplossing is die door de kwaliteitsborger beoordeeld moet worden. Echter, omdat het hier een constructief gelijkwaardige oplossing betreft, valt het project in gevolgklasse 2. Daarmee dient ook een vergunning aangevraagd te worden voor de technische bouwactiviteit en komt de volledige technische beoordeling bij de gemeente te liggen.

Standpunt bevoegd gezag

Het toepassen van mortelschroefpalen kan, wat onze gemeente betreft, niet als gelijkwaardige oplossing worden beschouwd. Wij zijn van mening dat het een veel voorkomende alternatieve wijze van funderen betreft. De architect probeert op deze wijze af te zien van een kwaliteitsborger zodat de algehele technische toetsing bij de gemeente komt te liggen.

www.atgb.nl secretariaat@atgb.nl

© VKBN 1 november 2025

Adviescommissie
Toepassing en Gelijkwaardigheid
Bouwvoorschriften

Toepassing van mortelschroefpalen onder woonhuis *Advies 2504*

Uitgangspunten

Het advies is gebaseerd op de volgende documenten:

1. Adviesaanvraag van 9 januari 2025;
2. Div. beknopte mailcorrespondentie tussen architect en gemeente.

Inhoudelijke beschouwing adviesvraag

De adviescommissie heeft bij de behandeling van de adviesvraag het volgende overwogen:

Technische eisen aan bouwwerken

- Het Bbl stelt eisen aan prestaties van bouwwerken en onderdelen daarvan, geeft aan hoe die prestaties bepaald moeten worden, maar schrijft niet voor hoe prestaties geconcretiseerd moeten worden. Het Bbl schrijft dus geen receptuur of oplossing voor.
- Hoewel er in beginsel geen recepturen of specifieke oplossingen worden voorgeschreven, wordt in de regels soms verwezen naar verschillende in de praktijk gangbare oplossingsprincipes. Dit brengt de regels dichter bij de praktijk en maakt ze eenvoudiger naleefbaar. Zo stuurt het Bbl via Eurocodes ook specifieke regels aan voor in de grond gevormde funderingspalen.
- In het Bbl, artikel 4.12, zijn de regels voor de fundamentele belastingcombinaties van een bouwwerk opgenomen. Dit artikel luidt als volgt:

> ***Artikel 4.12 (fundamentele belastingscombinaties)***
> *Een bouwconstructie bezwijkt gedurende de in NEN-EN 1990 bedoelde ontwerplevensduur niet bij de fundamentele belastingscombinaties, bedoeld in NEN-EN 1990.*

- In NEN-EN 1990 is in § 4.1.6 aangegeven dat *"geotechnische belastingen moeten zijn bepaald in overeenstemming met EN 1997-1".*
- In NEN-EN 1997-1 (Eurocode 7: Geotechnisch ontwerp - Deel 1: Algemene regels) zijn onder andere de prestaties opgenomen waaraan in de grond gevormde palen, zoals mortelschroefpalen, moeten voldoen.
- In het geval de mortelschroefpalen voldoen aan Eurocode 7, wordt rechtstreeks voldaan aan de prestatie-eisen van het Bbl. Er is dan geen sprake van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet.
- De door de belanghebbende genoemde BRL 2352 is een KOMO-beoordelingsrichtlijn voor een productcertificaat van geprefabriceerde betonnen heipalen en geldt uitsluitend voor *"gewapende of voorgespannen betonnen funderingspalen uit één stuk, geproduceerd in een fabriek onder geconditioneerde omstandigheden, voor toepassing in funderingsconstructies."* Deze BRL is dus niet van toepassing op in de grond gevormde funderingspalen, zoals mortelschroefpalen. Deze BRL kan bij toepassing van mortelschroefpalen niet worden toegepast om aannemelijk te maken dat wordt voldaan aan de voorschriften van het Bbl of een daaraan gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet.
- Als de gemeente (het bevoegd gezag) constateert dat de bij de aanvraag om omgevingsvergunning ingediende informatie zodanig is, dat op elk aspect rechtstreeks is voldaan is aan de regels van het Bbl, kan, naar het oordeel van de gemeente, ook geen sprake zijn van een in artikel 4.7 bedoelde afwijking van de regels. Er kan dus ook geen sprake zijn van een in dat artikel bedoelde gelijkwaardige maatregel.

© VKBN 1 november 2025

Adviescommissie
Toepassing en Gelijkwaardigheid
Bouwvoorschriften

Toepassing van mortelschroefpalen onder woonhuis

Advies 2504

Kwaliteitsborging bij het bouwen van bouwwerken

- In het eerste lid van artikel 2.17 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) is geregeld dat toetsing en toezicht van bouwactiviteiten onder gevolgklasse 1 via het stelsel van kwaliteitsborging, zoals bedoeld in artikel 7ab van de Woningwet, moet verlopen. In het tweede en derde lid van artikel 2.17 is gedefinieerd welke bouwactiviteiten onder gevolgklasse 1 vallen. Nieuwbouw van een woonhuis, zoals onderwerp in deze casus, valt hier ook onder.
- Er gelden enkele uitzonderingen die maken dat een bouwactiviteit niet onder gevolgklasse 1 valt en dus buiten het stelsel van kwaliteitsborging. De uitzonderingen zijn in het tweede lid van artikel 2.17 opgesomd. In het kader van deze casus is daarbij de uitzondering in het tweede lid van artikel 2.17 onder d. relevant:

> ***Artikel 2.17 (bouwactiviteiten die onder het stelsel van kwaliteitsborging vallen)***
> *2. Een bouwactiviteit valt onder gevolgklasse 1 als:*
> ...
> *d. bij de bouwactiviteit geen gelijkwaardige maatregel wordt toegepast in verband met een in dit besluit uit het oogpunt van constructieve veiligheid of brandveiligheid gestelde regel;*

- In het geval met de mortelschroefpalen, bepaald met Eurocode 7 (NEN-EN 1997-1), rechtstreeks wordt voldaan aan de regels van het Bbl, in het bijzonder aan de artikelen 4.12, 4.13 en 4.14, is bij toepassing van mortelschroefpalen geen sprake van een in artikel 4.7 van de Omgevingswet bedoelde gelijkwaardige maatregel. In dat geval biedt het gebruik van mortelschroefpalen geen grond voor het uitsluiten van het woonhuis van gevolgklasse 1 als bedoeld in artikel 2.17 van het Bbl.
- In de aan de ATGB aangeleverde informatie heeft de aanvrager niet aannemelijk gemaakt dat rechtstreeks wordt voldaan aan de prestatie-eisen van het Bbl, noch dat sprake is van een in artikel 4.7 van de Omgevingswet bedoelde gelijkwaardige maatregel.

Advies

Gelet op het voorgaande adviseert de ATGB in deze casus als volgt over de toepassing van de bouwvoorschriften:

Wordt het toepassen van mortelschroefpalen als gelijkwaardige oplossing beschouwd?

Nee, het is niet zo dat bij toepassing van mortelschroefpalen automatisch sprake is van een in artikel 4.7 van de Omgevingswet bedoelde gelijkwaardige maatregel. De regels van artikel 4.14 (Bepalingsmethode niet-bezwijken) van het Besluit sluiten mortelschroefpalen in algemene zin niet uit. Dat mortelschroefpalen binnen de scope van artikel 4.14 vallen wordt bevestigd in Eurocode 7 (NEN-EN 1997-1).

© VKBN 1 november 2025